



Vallavolikogude kodukord.

Eesti Maaomavalitsuste Liidu nõukogu
poolt 18. aug. 1929 a. vastuvõetud
ning Kohtu- ja Siseministri poolt
5. detsembril 1929 a. kinnitatud.



Eesti Maaomavalitsuste Liidu
väljaanne.

U.-ü. „Ühistrükikoda Rakveres“.

2

Tartu Ülikooli
Raamatukogu

198976

1929

Kinnitan juhatauseks vallavalitsustele
ja vallavolikogudele.

Alus: Balti kub. talur. asut. juhtim.
sead. (VSK II k. 1912, üld.
kub. sead. § 21 märk. lisa)
§ 17 p. 15, Üld. talur. asut.
juhtim. sead. (VSK IX k., Sei-
suste sead. erilisa III raam.)
§ 102 ja Omaval. ajut. järel-
valve sead. (RT 1919 nr. 78,
sead. nr. 149) § 12.

Tallinnas, 5. detsembril 1929 a.

T. Kalbus

Kohtu- ja siseminister.

Vallavolikogude kodukord.

I. Koosolekute kokkukutsumine.

§ 1.

Vallavolikogu koosolekute kokkukutsu-
jaks on vallavalitsus.

Alus: Vallavol. valim. sead. § 71.

§ 2.

Pärast valimise toimetamise lõpetamist
kutsub vallavalitsus maavalitsuse poolt mää-
ratud tähtaja jooksul kokku volikogu esimese
koosoleku.

Alus: Vallavolik. val. sead. § 66.

§ 3.

Järgnevad volikogu koosolekud seadustes
ettenähtud küsimuste otsustamiseks teatud
tähtpäevadeks ja päevakorda tõusvate küsi-

muste lahendamiseks kutsub vallavalitsus kokku enese algatusel.

A l u s: Vallavol. val. sead. § 70.

§ 4.

Vallavalitsus on kohustatud peale § 2 ettenähtud juhtude volikogu kokku kutsuma:

1) kesk- või järelvalve-asutiste ettekirjutusel (1866. a. vallaomaval. sead. § 10),

2) revisjonikomisjoni nõudel või

3) $\frac{1}{3}$ osa vallavolikogu liikmete kirjalkul nõudel nende poolt määratud küsimuste otsustamiseks.

A l u s: Aj. järelvalve sead. § 12, Üld. kub. korr. § 30.

§ 5.

Kesk- või järelvalve-asutiste ettekirjutuste täitmiseks tuleb volikogu kokku kutsuma ettekirjutuse tegija poolt määratud tähtajaks.

Kui vallavalitsus revisjonikomisjoni või $\frac{1}{3}$ volikogu liikmete nõudel kahe nädala jooksul volikogu ei ole kokku kutsunud, võib revisjonikomisjon või $\frac{1}{3}$ volikogu liikmeid pöörduda järelvalve-asutise poole volikogu kokkukutsumise nõudega.

A l u s: 1866. a. Vallaomaval. sead. § 10.

§ 6.

Koosoleku kokkutuleku ajast teatatakse volikogu liikmetele kutsetega, mis saadetakse välja ühes päevakorraga (kui võimalik, siis ka vallavalitsuse ettepanekutega) vähemalt kolm päeva enne koosolekut.

Erakorralistel juhtudel võib see tähtaeg olla lühem.

Kui vallavalitsus kirjalikke ettepanekuid päevakorraga volinikkudele kätte ei saada, on vallavalitsus siiski kohustatud päevakorrapunktide kohta koguma tarvilikud andmed ja välja töötama ettepanekud volikogule suusõnaliselt esitamiseks, väljaarvatud ettepanekud vallavalitsuse ja revisjonikomisjoni valimiseks.

M ä r k u s: Kõik volikogu liikmed on kohustatud vallavalitsusele teatama oma aadressi ja selle muutmist.

II. Päevakorra kokkuseadmine.

§ 7.

Vallavolikogu koosoleku päevakorra seab kokku vallavalitsus, sinna asju paigutades: 1) valitsusasutiste ettekirjutusel, 2) vallavolikogu ja -valitsuse enese algatusel, 3) vallavolikogu liikmete ettepanekul ja 4) eraisikute ja asutiste palvel.

A l u s: Vallavol. val. sead. § 70. Üld. kub. korr. § 30.

§ 8.

Päevakorda võib võtta ainult neid küsimusi, mis maksvate seaduste järgi kuuluvad vallavolikogu võimkonda.

A l u s: Vallavol. valim. sead. § 70 ja 1866. a. Vallaomaval. sead. § 11.

§ 9.

Volikogu võimkonda kuulub:

1) Kogu valda puutuvate majanduslike kude ja ühiskondlike asjade otsustamine;

2) Valla omanduses või kasutada olevate kinnisvarade valitsemise korraldamine;

3) Valla kapitalide ja muu vara ning ettevõtete valitsemise korraldamine, samuti kõigi valla poolt asutatud ja ülalpeetavate asutiste, koolid ligi arvatud, korraldamine alustel, mis ette nähtud maksvates seadustes, määrustes ja asutamiskeskustes, kui need olemas;

4) Nõupidamine valla kasude ja tarvete asjus ja hoolitsemine nende eest;

5) Valla asjade kohta valitsusasutistele soovide ja ettepanekute tegemine oma esindajate kaudu;

6) Maksude määramine ja nende võtmise korraldamine seadustes kindlaksmääratud alustel ja ulatuses;

7) Vallaametnikkude palga määramine;

8) Vallavalitsuse tegevuse arutamine ja vallavalitsuse peale tõstetud kaebuste läbi vaatamine;

9) Valla asjus kohtutes kaebuste ja nõudmise tõstmise otsustamine ja selleks volinikkude valimine, kui see ei ole usaldatud vallavalitsusele;

10) Kõigi niisuguste küsimuste otsustamine, kus üldise seaduse, eriseaduste või erikorralduste järgi nõutakse vallavolikogu luba või nõusolekut;

11) Valimised seadustes ettenähtud korradel.

Alus: p. p. 2—12: 1866. a. Vallaomaval. sead. § 11.

§ 10.

Uue volikogu esimese koosoleku päevakorda tuleb tingimata võtta:

1) vallavanema abide arvu kindlaksmääramine (Vallavol. valim. sead. § 76);

2) vallavalitsuse liikmete palga kindlaksmääramine (Vallavol. val. sead. § 86);

3) vallavanema ja tema abide valimine (Vallavol. valim. sead. § 77);

4) revisjonikomisjoni liikmete arvu kindlaksmääramine ja nende valimine (Vallavol. valim. sead. § 75).

§ 11.

Asjad, mis vallavalitsusele teada antud pärast päevakorra kokkuseadmist, kannab vallavalitsus vallavolikogule ette enne koosoleku algust, kui ta leiab selle tarvilikuks ning võimalikuks, kusjuures vallavolikogu võib samal koosolekul nendest otsustada ainult rutulised, edasilükkamatu iseloomuga asjad.

§ 12.

Vallavolikogul on õigus muuta ja täiendada vallavalitsuse poolt kokkuseatud päevakorda, kuid asju, mis päevakorda ei olnud võetud, ei saa otsustada ilma vallavalitsuse nõusolekuta ega seisukohata, vaid need annab volikogu vallavalitsusele läbivaatamiseks ja järgmise koosoleku päevakorda võtmiseks või, kui küsimus rutuline, siis esinemiseks samal koosolekul pärast seisukohavõtmist.

Koosoleku jooksul uusi küsimusi otsustamiseks päevakorda võtta ei saa ka vallavalitsus enese algatusel.

III. Koosolekute avamine, juhatamine ja lõpetamine.

§ 13.

Vallavolikogu koosolek on otsustusvõimeline, kui koos on vähemalt pool kõigist volinikkudest.

A l u s: Vallavol. valim. sead. § 72.

§ 14.

Vallavolikogu koosolekud peetakse vallamajas. Erakorralistel juhtudel, kui asjaolud seda nõuavad, võib koosolekuid tarviduse järgi pidada ka mujal.

A l u s: 1866. a. Vallaomav. sead. § 5.

§ 15.

Vallavolikogu koosolekud avab vallavanem või tema abi seadusliku arvu volikogu liikmete (kvoorumi) kohalolekul ja loeb ette päevakorra, mille järel paneb ette teha tarvilikke muudatusi või täiendusi päevakorras.

§ 16.

Koosolekut juhatab vallavanem, tema äraolekul või tema soovil vallavanema abi.

Protokolli kirjutab vallasekretär.

A l u s: Vallavol. valim. sead. § 69.

§ 17.

Kui ühe tunni jooksul koosoleku alguseks määratud ajast kohale ei ilmu tarvilikku arvu volinikke, teatab juhataja, et koosolek pidamata jääb kvoorumi puudusel.

§ 18.

Igakord, kui arutatakse vallavalitsuse tegevust, valib volikogu volinikkude hulgast koosoleku juhataja ja protokollikirjutaja.

A l u s: Vallavol. valim. sead. § 69.

§ 19.

Uue volikogu esimese koosoleku avab ja juhatab seda kuni koosoleku lõpuni senine vallavanem või ta abi.

A l u s: Vallavol. valim. sead. § 69.

§ 20.

Koosolek on otsustusvõimeline kuni seadusliku arvu liikmete (kvoorumi) koosolekul viibimiseni. Kvoorumi puudusel määrab juhataja koosolekule vaheaja ja kutsub kõrvalruumides või õues viibivad volikogu liikmed koosolekule.

M ä r k u s: Hääletuse ajal koosoleku ruumis mitteviibijaid loetakse koosolekult lahkunuks.

A l u s: Vallavol. valim. sead. § 72.

§ 21.

Kui pärast vaheaega seaduslikku arvu volikogu liikmeid (kvoorumi) kokku ei tule, lõpetab juhataja koosoleku. Uut koosolekut selsamal päeval pidada ei saa.

A l u s: Vallavol. valim. sead. § 72.

§ 22.

Koosolek lõpeb: a) päevakorra läbiarutamisega, b) volikogu otsuse põhjal või c) juhataja määramisel (koduk. §§ 21 ja 24).

§ 23.

Vallavolikogu koosolekud on avalikud, kuid volikogu võib neid tarbekorral kuulutada kinnisteks.

IV. Koosoleku juhataja õigused ja kohused.

§ 24.

Vallavolikogu juhataja kohuseks on kõigepealt sõna anda päevakorras oleva küsimuse selgitamiseks või küsimust ise selgitada, kui ettepanekut ei ole kirjalikult volinikkudele kätte saadetud, järjekorras sõna anda küsimuse enese kohta sõnasoovijatele volinikkudele, ära keelata omavolilist sõnavõtmist ja pidada korda, panna ettepanekud hääletamisele ning teatada tagajärjed. Temal on õigus kõnelejaid peatada kõneainest kõrvalekaldumise, korrariikkumise ja haavavate sõnade tarvitamise puhul, kõnelejatele märkusi teha ebakohaste sõnade ja ütluste eest, korrale kutsuda, kahekordse hoiatuse järel sõna ära võtta, koosolekule ette panna korrarikkujat välja heita, kui see juhataja korraldusele ei alistu, koosolekule vaheaega määrata ja koosolekut lõpetada, kui koosoleku jätkamine osutub võimatuks volikogu liikmete ülalpidamise tõttu.

A l u s: Üld. kub. korr. §§ 180—187 ja 1866. a. Vallaomav. sead. § 20 p. a.

§ 25.

Volikogu liikmeid, kes koosolekul korda rikuvad, käratsevad, vile, trampimisega või mõnel muul viisil sihilikult takistavad koosoleku edasikestmist, on juhatajal õigus kahekordse hoiatuse järele koosolekule ette panna väljaheitmiseks.

A l u s: Üld. kub. korr. § 196.

§ 26.

Kui koosolekul ette tuleb korrarikkumisi kõrvaliste isikute poolt, võib juhataja nõuda nende lahkumist koosoleku ruumist, kuna käsurele mittealistuvaid ta laseb välja viia.

Alus: Üld. kub. korr. § 190.

§ 27.

Volikogu liige, kes juhataja tegevusega ei ole rahul, võib rahulolematuse põhjused kirjalikult ära märkida oma arvamuses, mis juurde lisatakse koosoleku protokollile.

Alus: Üld. kub. korr. § 186.

§ 28.

Juhataja kohuseks on valvata selle järele, et volikogu koosolekul arutataks ja otsustataks ainult neid asju ja küsimusi, mis seaduse järgi kuuluvad volikogu võimkonda. Kõik teised asjad ja ettepanekud, kui nad päevakorra järgi tulnud arutusele või volinikkude poolt üles tõstetud päevakorrast kõrvale kaldudes, on juhataja kohustatud kohe kõrvaldama otsustamisest ja nende kohta lõpetama läbirääkimised, niipea kui ta asja lähemal arutusel, või kui ta tähelepanu sellele juhatakse, selgusele jõuab, et see ei kuulu volikogu võimkonda.

Alus: 1866. a. Vallaomav. sead. § 20 p. a. ja Üld. kub. korr. § 185.

§ 29.

Sekretäril on koosolekuil sõnaõigus, kui ta hääleõigust ei oma volikogu liikmena. Seadusevastaste arutuste puhul ja ettepanekute tegemisel volikogu liikmete poolt on ta õigustatud ja kohustatud sellele juhtima vo-

sündmuse kohta, mis ühenduses seisab vallavolikogus arutusel olevate küsimustega, vallavolikogu või vallavalitsuse tegevusega või valla huvidega. Kui erakorraline teadaanne puudutab arutusel olevat küsimust, siis antakse selle kohta läbirääkimiseks sõna esimesel kõnevaheajal, vastasel korral aga käesoleva päevakorrapunkti lõpul. Peale tegelikule hääletamisele asumist ei anta kellelegi mingis asjas sõna enne hääletamise lõppu.

§ 39.

Sõna isiklikus küsimuses saab pärast selle päevakorrapunkti lõpetamist, mille arutamise ajal säärast soovi avaldati. Kõnelemiseks antakse sel puhul aega kuni 5 minutit ja ainult üks kord.

§ 40.

Faktiliste õienduste tegemiseks antakse sõna väljaspool järjekorda, kui käesolev kõne lõppenud, kuid ainult üks kord.

VI. Vallavolikogu liikmete isiklikud õigused ja kohused.

§ 41.

Igal volikogu liikmel on asjade otsustamisel ainult üks hää.

Alus: Üld. kub. korr. § 115.

§ 42.

Kõigil volikogu liikmetel on sõnavabadus, kuid keegi ei tohi sellejuures tarvitada niisuguseid sõnu, mis kuritegevusele kutsuvad, mis kaasliikmetele haavavad või alandavad

ja mis koosolekul võivad sünnitada segadust ning on viisakuse vastased.

Alus: Üld. kub. korr. § 48.

§ 43.

Asjade arutusel peab iga liige juhatajalt sõna küsima ega tohi kõneleda ilma juhataja loata ega väljaspool järjekorda.

Alus: Üld. kub. korr. § 181, 182.

§ 44.

Vallavolikogu koosolekule kutsutud asjaosaliste eraisikutega ei ole volikogu liikmetel lubatud pidada läbirääkimisi, vaid soovi korral panevad volikogu liikmed küsimusi ette asja kohta juhataja kaudu või juhataja loaga.

Alus: Üld. kub. korr. 181, 182.

§ 45.

Volikogu koosolekul peab iga volikogu liige end ülal pidama viisakalt ja kainelt. Purjusolek, joomine, suitsetamine, ebaviisakas ülesastumine, kisa ja riid on volikogu koosolekutel keelatud. Samuti on keelatud omavoliline koosoleku jätkamine, kui volikogu juhataja selle lõpetanud.

Alus: Üld. kub. korr. §§ 48 ja 189.

§ 46.

Vallavolinik, kes puudunud ilma mõjuvate põhjusteta kolmelt koosolekult järgimööda, arvatakse volikogu otsusega volikogust lahkuks. Tema asemele astub järgmine kandidaat nimekirjast, mille järgi oli valitud lahkunud volinik.

Alus: Vallavol. val. sead. § 74.

§ 47.

Mõjuvateks põhjusteks, mille tõttu võidakse koosolekult puududa, loetakse: 1) haigus, 2) muude teenistuskohuste täitmine, 3) lähemate perekonnaliikmete raske haigus ja surm.

Alus: Üld. kub. korr. § 36.

§ 48.

Vallavolinikkudel ei ole õigust nõuda ega saada palka volikogu liikmete kohuste täitmise eest.

VII. Hääletamise kord.

§ 49.

Küsimuse arutamine lõpeb tehtud ettepanekute hääletamisega.

Kõik ettepanekud peavad olema arusaadavad.

§ 50.

Enne hääletamist avaldab koosoleku juhataja kõik ettepanekud ja nende kohta tehtud parandused ja täiendused.

§ 51.

Asja käigusse puutuvad ettepanekud, nagu küsimuse otsustamise edasilükkamine, komisjoni andmine, komisjoni tagasiandmine, täiendavate andmete nõutamine jne. hääletatakse enne sisuliste ettepanekute hääletamist.

§ 52.

Sisulistest ettepanekutest hääletatakse parandused ja täiendused ettepanekute kohta enne kui ettepanekud, mille kohta nad tehtud.

Kui ettepanekuid, parandusi või täiendusi mitu, siis hääletatakse kõigepealt kaugemalatuselised, s. o. need, mille vastuvõtmine teeb tarbetuks teiste hääletamise. Kui ettepanekute hulgas ei ole sääraseid, hääletatakse ettepanekud sisseandmise järjekorras.

A l u s: Üld. kub. korr. § 181.

§ 53.

Ettepanekut hääletamisele pannes peab koosoleku juhataja küsimuse üles seadma nii, et ta sisaldaks ühte ettepanekut, mille peale on võimalik vastata sõnadega „ja“ või „ei“.

§ 54.

Kui keegi volikogu liikmetest seda nõuab, tuleb hääletusele tulev ettepanek, kui ta koosneb kahest või rohkemast osast, jaotada osadesse ja hääletada osade kaupa.

§ 55.

Hääletamine sünnib lahtiselt või salajaselt.

Lahtist hääletamist toimetatakse käe ülestõstmisega, kusjuures enne ära loetakse poolt- ja siis vastuhääled. Salajast hääletamist toimetatakse kuulidega või sedelitega.

§ 56.

Lahtised hääled loeb koosoleku juhataja vallavolinikkude ülestõstetud käte järgi, kuna kinnise hääletamise puhul võib volikogu määrata volinikkude hulgast selleks erilised häätelugejad.

§ 57.

On hääletamisel üks ettepanek, siis loetakse hääled „poolt“ ja „vastu“ ja tunnusta-

takse ettepanek vastuvõetuks, kui ta sai hääli üle poole koosolijate häälest.

Alus: Vallavol. val. sead. § 73.

§ 58.

On hääletamisel mitu ettepanekut, siis hääletatakse kõik ettepanekud ja tunnustatakse see ettepanek vastuvõetuks, mis sai kõige suurema võrreldava enamuse. Ei saanud aga ükski ettepanek absoluutset enamust, siis loetakse ettepanekud tagasilükatuks. Hääletamisel vähemusse jäänud ettepanekuid ei või sellel koosolekul enam panna teistkordsele hääletusele.

Alus: Vallavol. val. sead. § 73, Riigikohtu adm.-osakonna toim. nr. 2941 — 1929.

Märkus 1: Kui volikogus hääletamisel kaks või rohkem ettepanekut on saanud ühepalju hääli, kuigi üle poole koosolijate häälest, või ükski ettepanek pole saanud enamust, siis tuleb küsimus arutusele võtta järgmisel koosolekul.

Alus: Üld. kub. korr. § 117.

Märkus 2: §§ 57 ja 58 eeskirjade alla ei kuulu asjad, mille kohta seaduse järgi nõutakse kvalifitseeritud hääle-enamust ($\frac{2}{3}$ üldisest koosseisust).

Alus: Vallavol. val. sead. § 73.

§ 59.

Küsimused, mille otsustamisel seadus ei nõua salajast hääletamist ega erilist hääle-enamust, otsustab vallavolikogu koosolevate vallavolinikkude hääleteenamusega lahtisel

hääletamisel, kui üksikud volinikud ei nõua salajast hääletamist.

Häälte poolenemisel loetakse küsimus tagasilükatuks.

A l u s: Vallavol. val. sead. § 73.

M ä r k u s 1: Eelnimetatud häälteenamus määratakse kindlaks hääletamisest osavõtnud volikogu liikmete arvu järgi, s. o. erapooletud loetakse vastuhääletajateks ja vastuvõetud ettepanek peab saama üle poole koosolijate häälest.

A l u s: Vallavol. val. sead. § 73 lõige 1, Siseministeeriumi seletus 1927. a. Pärnu Maavalitsusele, Riigik. adm.-t. 23/167.

M ä r k u s 2: Seadusejõusse astunud kohtuotsused ei kuulu vallavolikogus enam sisuliselt otsustamisele ega hääletamisele, vaid volikogule teatavaks tegemisele ja täitmisele.

A l u s: Adm. k. k. § 41, 42.

§ 60.

Üksikute volinikkude volituste tühjastunnustamiseks, ametisolevate isikute vastutuselevõtmiseks, järelevalveasutiste nõusolekul või ettepanekul vallasekretäri vallandamiseks on tarvis kõigi volinikkude $\frac{2}{3}$ häälteenamust.

A l u s: Vallavol. val. sead. § 73 ja 78.

M ä r k u s: Üksikute volinikkude volituste tühjastunnustamist ei tule vahetada kolmelt koosolekult ilma mõjuvate põhjusteta puudunud voliniku volikogust lahkunuks arvamiseiga. Ilma

mõjuvate põhjusteta kolmelt koosolekult puudunud voliniku volikogust väljaarvamine sünnib § 59 ettenähtud häälteenamusega.

A l u s: Riigik. adm.-t. nr. 380 — 1. 1926. a.

§ 61.

Vallavalitsuse ja vallakohtu liikmete valimised, ametnikkude vastutuselevõtmine, palga suuruse ja erakorraliste toetuste ning gratifikatsioonide määramine ja volinikkude volituste tühjastunnustamine sünnib salajasel hääletamisel.

M ä r k u s: Hoolekande seaduse põhjal abirahade määramine ei kuulu volikogu võimkonda.

A l u s: Vallavol. valim. sead. § 73 ja Vallakohtu sead. 1. j. § 8.

§ 62.

Volikogu poolt otsustatud või tagasilükatud ettepanekud ei või enam tulla samal koosolekul arutusele ega ümberotsustamisele.

§ 63.

Volikogu ei või muuta oma seaduslikus korras vastuvõetud otsuseid, väljaarvatud juhud, mis eriti seadustes täpselt ettenähtud.

A l u s: Üld. kub. korr. § 174.

§ 64.

Kui keegi vallavolinikkudest tehtud otsuse asjus jääb isearvamusele, siis tuleb tal sellest teatada protokollis sissekandmiseks enne selle allakirjutamist, kusjuures isearvamus tuleb sisse anda kolme päeva jooksul.

VII. Otsustetegemisest üldse.

A. Vallametnikud, komisjonid, esindajad.

§ 65.

Vallaomavalitsuse täidesaatvaks organiks on vallavalitsus, kes koosneb vallavanemast ja vähemalt kahest ta abist. Vallavalitsuse liikmed valib vallavolikogu kestuse ajaks, kuni uued liikmed uue volikogu poolt ametisse valitakse ja ametikohused üle võtavad. Valida võib ka neid, kes ei ole vallavolinikud, kuid vallavalitsuse liikmetena on neil vallavolikogu koosolekuil ainult sõnaõigus.

Alus: Vallavol. valim. sead. § 76 ja 77.

§ 66.

Oma tegevuse eest saavad vallavanem ja ta abid vallavolikogu poolt määratud kindla palga. Palgamääramine sünnib enne valimisi. Kord määratud palka ei saa vallavolikogu valitu volituste kestuseni vähendada.

Alus: Vallavol. val. sead. § 86.

§ 67.

Ametikohuste jaotamine vallavalitsuse liikmete vahel, samuti vallavalitsuse muu sisemise korra kindlaksmääramine sünnib vallavalitsuse enese otsusel, mis teatavaks tehakse vallavolikogule.

Alus: Vallasemstvo sead. § 83.

§ 68.

Vallavalitsuse raamatute ja arvete pidamiseks ja üldse vallavalitsuse kogu kantselei ja asjaajamise juhtimiseks peab olema ame-

tis vastava hariduse ja ettevalmistusega kodanikkude hulgast vallasekretär.

Alus: Vallavol. valim. sead. § 78 ja Aj. sead. vallaametn. palga- ja tööolude korraldamise kohta, „R. T.“ 69/70 1920. a.

§ 69.

Vallasekretäri palga määramisel tuleb silmas pidada maavolikogu poolt maksmapandud palga alammäära. Kord määratud palka ei saa vallavolikogu vähendada.

Alus: Vallavol. valim. sead. § 78.

§ 70.

Vallavolikogul ei ole õigust vähendada vallavalitsuse liikmete koosseisu enne nende volituste tähtaja lõppu.

Alus: R. adm.-t. nr. 995 — 1. 1926. a.

§ 71.

Vallavanema-ametiga ühes ning samas isikus ei või ühendada teisi omavalitsuste ja riigi palgalisi ameteid (1866. a. V. — omaval. sead. § 28.).

Vallavanema abid ei või ühtlasi olla vallakohtu liikmeteks.

Alus: Senati otsus 31. X. 1866. a. Nr. 4130.

§ 72.

Vallakohus koosneb vähemalt neljast liikmest ja kandidaatidest kindlaksmääratud arvul, kes vallavolikogu poolt valitakse salajasel hääletamisel. Kui vallakohtu ringkonda kuulub mitu valda, siis toimetavad valimisi nende valdade volikogud ühisel koosolekul.

Ühiseid volikogu koosolekuid juhatab

kõige rahvarikkama kogukonna vallavanem.

A l u s: Vallakohtu sead. § 7.

§ 73.

Vallakohtu liikmed ja kandidaadid valitakse kolmeks aastaks vallaelanikkude hulgast, kes on täisealised ja kirjaoskajad.

Ei või valida isikuid: a) kes seisavad kohtu või eeluurimise all; b) kes on kohtu poolt karistatud vangimaja või mõne muu raskema karistusega; c) kes on olnud kohtu all ja ei ole õigeks mõistetud tegude eest, mis enesega kaasa toovad eelnimetatud karistuse; d) kes on kohtu poolt ametist lahti mõistetud, ja nimelt kolme aasta jooksul peale lahtimõistmist; e) kes on maksujõuetuks tunnustatud; g) kes on välismaalased.

A l u s: Vallak. sead. I j. § 8.

§ 74.

Vallavalitsusele ja vallaomavalitsusele kuuluvate organite ja asutiste majanduslikku tegevust ja asjaajamist kontrollib revisjonikomisjon, kes valitakse volinikkude hulgast volikogu kestuse ajaks. Revisjonikomisjoni liikmete arvu määrab volikogu tarviduse järgi, kuid vähemalt kolm. Revisjonikomisjonil on õigus osa võtma kutsuda asjatundjaid oma töödest ja anda üksikutel kordadel revideerimise oma üksikute liikmete hooleks. Revisjonikomisjon valib ise enesele oma liikmete hulgast esimehe ja sekretäri.

A l u s: Vallavol. valim. sead. § 75.

§ 75.

Volikogu võib valida erilised ettevalmis-

tavad komisjonid üksikute vallaomavalitsusse puutuvate küsimuste läbiarutamiseks ja väljatöötamiseks vallavalitsuse poolt määratud liikme juhatusel.

§ 76.

Komisjonide koosolekud arvatakse otsustusvõimelisteks, kui vähemalt pooled nende liikmetest on koos. Otsused tehakse liht-
häälteenamusega.

§ 77.

Vallavolikogu esindajad valib vallavolikogu oma kestuse ajaks, kui vastavad seadused või volikogu ise ei määra seks lühemat tähtaega. Valida võib ka neid, kes ei ole vallavolinikud.

A l u s: Vallavol. val. sead. § 77.

B. E e l a r v e d j a a r u a n d e d.

§ 78.

Aastaeelarve esitatakse vallavolikogule mitte hiljem kui 1. jaanuariks ja peab viimase poolt olema läbivaadatud ja kinnitatud mitte hiljem kui 1. märtsiks.

A l u s: Vallavol. valim. sead. § 85 ja 10. X. 1926. a. seadus — „R. T.“ nr. 99—26 a.

§ 79.

Vallavalitsus tarvitab vallaomavalitsuse kassa summasid volikogu poolt kinnitatud eelarve piirides. Aastaeelarve peab sisaldama kõiki valla sissetulekuid ja väljaminekuid eeltulevaks aastaks ja ühtegi vallavolikogu otsust, mis sisaldab rahalist väljaminekut, ei või täide saata muidu, kui sellekohane kre-

diit üles võetakse üldisesse aastaeelarvesse või lisaeelarvesse, kusjuures lisaeelarvesse kantakse need väljaminekud, mida aastaeelarve kokkuseadmisel ei võidud ette näha ja mis ometi ei kannata edasilükkamist järgmise eelarve-aastani.

Erakorralistel juhtudel, kui asi edasilükkamatu, võib vallavalitsus välja anda summasid ka üle eelarve, volikogu poolt enne kindlaksmääratud ülemmäärani. Niisugused väljaminekud esitatakse volikogule kinnitamiseks ja krediidi määramiseks lähemal koosolekul.

Sellepärast tuleb otsustes, mis sisaldavad rahalisi väljaminekuid, ära näidata, millises eelarves ja eelarveosas (üldine algeelarve, lisaeelarve, naturaalkohuste-eelarve jne., osa, peat., §, punkt jne.) vastav krediit on ette nähtud.

A l u s : Vallavol. val. sead. § 84 ja Omaval. aj. maksusead. § 71 ja 72, „R. T.“ nr. 18/19 — 20. a.

§ 80.

Peaks tarvis olema mõne eelarvepeatüki üksiku paragrahvi kohta teha suuremat väljaminekut, kui selles paragrahvis ette nähtud krediiti, siis võib vallavalitsuse otsuse järgi ette võtta krediidi üleviimist sellesama peatüki piirides, s. o. teatava paragrahvi krediiti suurendada, vähendades sama summa võrra teise paragrahvi krediiti, kus on oodata ülejääki. Krediidi üleviimine ühest eelarvepeatükist teise võib sündida ainult volikogu otsuse põhjal.

(Ajutine seadus valla sissetulekute, väljam., eelarvete ja aruannete kohta § 84.)

§ 81.

Aruanded läinud aasta kohta valmistab vallavalitsus hiljemalt 1. augustiks ja esitab revisjonikomisjoni arvamusega volikogule, kes nad läbi vaatab § 18 ettenähtud korras.

A l u s: Vallavol. val. sead. § 85.

C. Mitmesugused muud küsimused.

§ 82.

Vallavolikogu otsused vallavalitsuse ja koolide asupaiga muutmise asjus võivad esineda ainult ettepanekutena ja kuuluvad vallavalitsuse ja Kohtu- ja Siseministri kinnitusele.

A l u s: 1866. a. v. omaval. s. § 5 täh. ja Aval. algkoolide sead. § 27.

§ 83.

Vallavolikogu ei või võõrandada vallale kuuluvaid kinnisvarasid ainult oma äranägemise järgi, vaid otsused kinnisvarade võõrandamise asjus tuleb kinnitamiseks ette panna maavolikogule.

A l u s: V. vallasemstvo sead. § 88, Riigikohtu otsus 30. III. 1926. a., adm.-t. nr. 585 — 1.

§ 84.

Vallamagasist laenuks võetud vilja võib tasuda rahaga, kuid turuhinna määral, kusjuures juurde tuleb arvata kulud sel möödul, mis võimaldaksid laenuks antud vilja ase-

mele uue ostmise ja magasisse veo; turuhinna ja selle juurdearvatavad kulud määrab kindlaks vallavolikogu järelevalve-asutise kinnitamisel.

Alus: Rahva toitm. kindl. sead. § 185 ja 186 ja vallakassade ja viljatagavarade kohta Läänem. kindr.-kub. poolt 23. X. 1869. a. kinnitatud juhatuskirja § 9.

§ 85.

Vallavolikogu võib otsustada ka vallamagasi viljatagavara rahakapitaliks muutmise ja magasiada müümise, kui viimane ei ole enam tarvilik, ühtlasi määrates viljatagavara ja magasiada realiseerimise viisi ning hinnad, nimelt: kuidaviisi, kunas ja milliste hindadega neid kavatsetakse rahaks muuta. Sellekohase vallavolikogu otsuse esitab vallavalitsus ühes oma põhjendatud arvamusega ja täielikkude teadetega vallaelanikkude arvu, vallamagasis ja laenus oleva iga viljaliigi hulga kui ka valla päralt oleva senise toitluskapitali suuruse ja koosseisu kohta maavalitsuse kaudu Kohtu- ja Siseministeeriumile kinnitamiseks.

Alus: Viljatagavarade kapitaliseerimise määruse (Rahva toitm. sead. § 180 (märk. 2) lisa, 1906. a. järg) §§ 1—8.

§ 86.

Vallakapitale võib vallavolikogu tarvitada ainult järelevalve-asutiste nõusolekul ja selleks otstarbeks, milleks nad seadusega määratud või asutamiskirjaga ette nähtud.

IX. Vallavolikogude protokollidest.

§ 87.

Vallavolikogude koosolekute kohta kirjutab vallasekretär protokoll (1866. a. V. omaval. sead. § 12, Järelvalve sead. §§ 1, 8), kuhu algul üles märgitakse koosoleku järje nr. (lugada esimesest eelarveaasta algul peetud koosolekust edasi), aeg (kuupäev, aasta ja alguse ning lõpu tunniaeg), koht, volikogu liikmete üldine arv, palju nendest ja kes nimelt koosolekule ilmunud, palju ja kes nimelt puuduvad, koosoleku juhataja ja protokollija nimed, asjad, mis on vallavalitsuse poolt päevakorda määratud ja mis volikogu poolt täiendavalt üles võetud.

Ka koosoleku pidamatajäämise korral kvoorumi puudusel tuleb kirjutada samade andmetega protokoll, ligi lisades, mis põhjustel koosolek jäi pidamata.

Alus: Vallavol. valim. sead. §§ 69, 72.

§ 88.

Iga üksiku küsimuse, s. o. päevakorrapunkti kohta kirjutatakse protokollis eraldi punkt. Protokollis punkt ehk paragrahv koosneb järgmistest osadest: 1) päevakorral oleva küsimuse nimetus, 2) miks küsimus päevakorral (kui see iseenesest mõistetav ei ole), 3) ettepaneku motiivid (kui need olemas), 4) kelle ettepanek vastu võeti, 5) missugusel hääletamisel küsimus otsustati, 6) missuguse häältearvuga see otsustati ja 7) otsus ise. Kui ettepanekuid oli mitu, tuleb protokollida ka vähemusse jäänud ettepane-

kute tagajärjed, soovi korral ka läbirääkimiste kokkuvõte, kuid vastuvõetud otsuse ees.

Valimisprotokollides tuleb peale selle märkida: valitu ees-, isa- ja perekonnanimi ja elukoht ja vallaomavalitsuse ametnikkude kohta veel amet, sündimise aeg ja koht, rahvus, riikkondsus, haridus, karistusteade (millal, mis eest ja kuidas karistatud), millistes riigi- või omavalitsuse palgalistes ametites on praegu (teated kirjutatakse vallavalitsusel olevate andmete põhjal); vallasekretäri ja õpetajate kohta märgitakse ka kutsetunnistuse nr., kuup. ja väljaandev asutis.

Andmed valitu kohta võivad olla protokollile juurde lisatud ka eri teatelehena.

A l u s: Vallavol. valim. sead. §§ 77, 78.

Õpetajate valimistel tuleb peale selle täita nõuded, mis ette nähtud vastavates seadustes.

Otsustes kulude või mingisuguste rahaliste väljaannete lubamisel peab ära näitama, millises eelarve peatükis ja §-is ettenähtud krediidiga need kaetakse.

A l u s: Omaval. aj. maksusead. §§ 71 ja 72.

§ 89.

Ettepanekute arutamise ajal sündinud muutused koosoleku koosseisus, mõne osavõtja juurdeilmumine või koosolekuruumist lahkumine, protokollitakse otsuse ees poolt- ja vastuhälte ülesmärkimise puhul sulgudes (klambrites), kuna korrarikkumised, koosoleku juhataja korraldused, kõnelejale tehtud märkused, hoiatused, sõna äravõtmi-

sed, ettepanekud koosolekult lahkumiseks jne. märgitakse arutatavast küsimusest ja otsusest lahus käesoleva päevakorrapunkti otsuse taga.

§ 90.

Protokollid kirjutatakse sellekohasesse protokolliraamatusse ja loetakse koosoleku lõpul koosolevatele liikmetele ette.

Volikogul on õigus erakorralistel juhtudel, kui protokollid kirjutamine nõuab pikemat aega ja kui volikogu täies koosseisus protokollile alla ei kirjuta, protokollid allakirjutajateks oma eest volitada, peale koosoleku juhataja ja protokollikirjutaja, vähemalt kolme volinikku, kellel on kõik need õigused ja kohused, mis kodukorra §§ 92 ja 93 volikogule ette nähtud.

Alus: 1866. a. Vallaomaval. sead. § 13.

§ 91.

Pärast protokollid ettelugemist on liikmetel õigus teatada täiendusi ja parandusi üksikute protokollipunktide kohta juhatajale, kes need nõukogule vastuvõtmiseks esitab § 52 ette nähtud korras.

Märkus: Need täiendused ja parandused ei tohi otsust mitte muuta sisu järgi ega sisaldada uut ettepanekut.

§ 92.

Kui parandused on volikogu poolt vastu võetud ja protokollis märgitud, loetakse ka need volikogule ette.

Pärast protokoll'i ja paranduste ettelugemist volikogu liikmetele kirjutavad viimased protokollile alla, mille juhataja ja sekretär lõpuks kinnitavad ka omade allkirjadega, tehes ühtlasi märkuse koosoleku lõpu tunniaja ja nende liikmete kohta, kes koosolekult lahkunud enne protokoll'i allakirjutamist.

A l u s : Üld. kub. korr. § 121.

§ 93.

Järelevalve võimaldamiseks saadetakse vallavolikogu protokollidest, ka nendest, mille järgi koosolek kvoorumi puudusel jäänud pidamata, ära kirjad seitsme päeva jooksul peale koosoleku lõppu maavalitsusele. Protokoll'i ära kirjas peavad toodud olema ka protokollile allakirjutanud isikute nimed ära kirjadena, s. o. ära kiri peab olema täielik.

Protokollide ära kirjade maavalitsusele järelevalvekorras läbivaatamiseks ärasaatmise kohta tehakse protokolliraamatus protokoll'i algul vastav märkus, kuna järelevalvekorras tehtud korralduste kohta tehakse vastavate protokollipunktide juures sellekohased märkused.

A l u s : Järelevalve sead. §§ 4 ja 8.

§ 94.

Järelevalve-korras ümberotsustamiseks antud ja administratiiv-kohtukorras tühistatud vallavolikogu otsustest teatab vallavalitsus volikogule järgmisel koosolekul pärast teadaande kättesaamist.

Järelevalve-asutise poolt kohtuotsuseni

seismapandud volikogu otsused ei kuulu enne kohtuotsust täitmisele.

Otsused, mis nõuavad erilist kinnitamist või mille protestimiseks on eritähatajad, kuuluvad täitmisele ainult peale kinnituse kättesaamist või protestimistähataja möödumist.

§ 95.

Volikogu otsuste täitmise puhul tehakse protokolliraamatus protokollis täidetud otsuse kõrval märkus, mis kuupäeval otsus täidetud; kui otsuse täitmine sündis kirjalikult, siis märgitakse üles ka vastava kirja nr.

A

62211

198976 i